

ŠAKNIES BALSŲ KAITA PRIESAGINIŲ VEIKSMAŽODŽIŲ DARYBOJE

E. JAKAITIENE

Visai neseniai žodžių darybos moksle į morfonologinę šaknies balsių kaitą pagrįstai imta žiūrėti ne kaip į darybinio formanto elementą, pagalbinę darybos priemonę, bet „kaip į pamatinio kamieno morfologiškai sąlygoto fonologinio prisitaikymo apraišką“¹. Šiame straipsnyje norima panašinti, kaip fonologiškai prisitaiko pamatiniai kamieniai, sudarant priešaginius veiksmažodžius, t. y. kokios priešagos iš kokios struktūros pamatinių žodžių reikalauja fonetinių pakitimų.

§ 1. Visų devynių priešaginių morfemų² vediniai dažniausiai esti sudaromi be balsių kaitos, t. y. ir vedinio, ir pamatinio žodžio bendroji dalis yra tos pačios fonetinės struktūros. Šita darybos ypatybė pirmiausia būdinga visiems vardažodinės darybos veiksmažodžiams. Pasitaiko tik vienas kitas atsitiktinis balsių alternacijos atvejis, bet ir tai greta vedinio su balsių kaita yra kitas, žymiai dažniau vartojamas tos pačios reikšmės vedinys be kaitos. Štai šalia morfemos *-uoti* veiksmažodžių *kryvūoti*, *krivuliūoti* (:kreivas), *gaivaliūoti* „šiai taip gyventi“ (:gývas) yra *kreivūoti*, *kreivuliūoti*, *gyvuliūoti*, šalia veiksmažodžių su *-inti* – *lysynti*, *laisinti* (:liesas) – *liesinti*. Tik pora vardažodinių veiksmažodžių, kurių darybinė reikšmė yra siauresnė už bendrą tipo reikšmę (t. y. suidiominta)³, turi aiškiai pakeistą šaknies balsį, pvz., *gaivinti* (:gývas)⁴.

§ 2. Žymiai dažnesnė šaknies balsių kaita yra veiksmažodinių vedinių daryboje, nors ir čia didesnė priešaginių veiksmažodžių dalis yra visai be balsinės alternacijos.

Visų pirma reikia pažymėti, kad ir deverbatyviniai priešaginiai veiksmažodžiai patvirtina V. Urbutis teiginį, jog daryboje pasitaikanti balsių kaita „apima tik dalį vieno ir to paties darybos tipo žodžių“, jog vediniai, „tesiskiria vien kaitos buvimu ar nebuvimu, yra tos pačios darybos reikšmės ir priklauso tam pačiam darybos tipui“⁵.

¹ Žr. V. Urbutis, Garsų kaita ir žodžių daryba, „Kalbotyra“ XXIII (1), 1971, p. 77.

² Apie veiksmažodžių darybos morfemas ir jų variantus žr. E. Jakaitienė, Dėl veiksmažodžių priešagų, „Baltistica“ VI (2), 1970, p. 173–177.

³ Apie veiksmažodžių darybines reikšmes žr. E. Jakaitienė, Dėl priešaginių veiksmažodžių darybinių reikšmių, „Baltistica“ VIII(1), 1972, p. 49–547.

⁴ Plg. vedinį *gývinti*, kurio semantiniai ryšiai su pamatiniais būdvardžiais labai aiškūs. Jo reikšmė „daryti gyvą“ sutampa su bendra kauzatyvine tipo reikšme.

⁵ Žr. V. Urbutis, min. str., p. 75.

§ 3. Dažniausia ir reguliausia balsių kaita yra morfemos *-yti* vediniuose. Visų šios morfemos variantų (*-yti*, *-dyti*, *-styti*) iteratyvuose balsių kaitos būtinai reikalaujama tada, kai pamatinio veiksmožodžio šaknyje yra *e* (taip pat ir mišriuosiuose dvigarsiuose), *ie*, *ei*. Tokių vedinių šaknys turi *a* arba *ai*⁶. Pvz.: *badyti* (:bėsti, bėdė), *lasyti* (:lėsti), *sagyti*, *sagstyti* (:sėgti), *tapyti* (:tėpti), *gražyti* (:grėžti), *tašyti* (:tėšti); *drabstyti* (:drėbti, drėbia), *kratyti* (:krėsti, krėčia), *lakstyti* (:lėkti, lėkia), *slapyti*, *slapstyti* (:slėpti, slėpia); *dąigyti*, *dąigstyti* (:diegti), *graibyti*, *graibstyti* (:griėbti), *raikyti* (:riėkti), *svaidyti* (:sviesti, sviedė); *kaityti* (:keisti, keitė), *laidyti* (:lėisti, lėido), *smaigstyti* (:smeigti); *baldyti* (:bėlsti, bėldė), *talkstyti* (:telktis), *valkstyti* (:vilkti, vėlka); *glāmžyti* (:glėmžti), *kamšyti* (:kimšti, keiša), *ramstyti* (:reėti), *tampyti* (:tempti); *dangstyti* (:deėgti), *lankyti*, *lankstyti* (:leėkti), *žangstyti* (:žeėgti); *karpyti* (:kiėpti, keėpa), *nardyti*, *narstyti* (:nėrti), *stvarstyti* (:stverti), *vartyti* (:veėsti), *vārstyti* (:vėrti). Priesagos *-yti* iteratyvų daryboje pasitaiko ir kitokios balsių šaknies (*i* : *ai* ir *y* : *ai*). Pvz.: *braidyti* (:bristi, brido), *knaisyti* (:knisti), *skraidyti* (:skristi, skrido); *gnąibyti* (:gnųbti), *mąigyti* (:mųgti), *žnāibyti* (:žnųbti).

Tos pačios darybinės morfemos kauzatyvuose, atrodo, tik dvigarsis *au* dėsninai keičiamas *u*, o ilgieji *ū* ir *i* sutrumpinami, bet tikai tada, jei kirčiuota vedinio priesaga. Pvz.: *pludyti* (:piąuti), *plukdyti* (:plaiūkti), *ugdyti* (:augti); *kliudyti* (:kliūti), *kripdyti* (:krųpti), *kvikdyti* (:kvųkti), *slugdyti* (:slųgti), *tupdyti* (:tųpti), *žudyti*, (:žūti)⁷. Kauzatyvuose, turinčiuose kitokios fonetinės struktūros šaknis, balsių kaitos dėsningumą įžiūrėti sunku: kartais to paties vokalizmo šaknis vedinyje kinta, kartais išlaikoma nepakeista, pvz.: *ramdyti* (:rimti) ir *gimdyti* (:gimti); *skaldyti* (:skėlti) ir *žėldyti* (:žėlti).

§ 4. Palyginti labai retai pamatinio veiksmožodžio šaknį keičia morfema *-inti*. Šaknies balsių kaita pasitaiko tik kirčiuotos priesagos kauzatyvuose, pvz.: *dvasinti* (:dvėsti, dvėsia), *grasinti* (:grėsti, grėsia), *lakdinti* (:lėkti, lėkia); *sloginti* (:slėgti), *sodinti* (:sėsti); *dalbinti* (:delbti), *talpinti* (:tilpti, telpa); *brandinti* (:brėsti, brėndo), *skandinti* (:skėsti, skėndo); *markinti* (:meėkti), *sarginti* (:siėgti, seėga); *gramzdinti* (:grimžti); *brankinti* (:briėkti); *maršinti* (:miėšti); *vaisinti* (:veisti), *daiginti* (:dųgti), *laisinti* (:lųsti), *naikinti* (:nųkti), *plaišinti* (:plųšti), *laipinti* (:lipti), *maistinti* (:misti). Kaip rodo pavyzdžiai, kirčiuota priesaga *-inti* arba *-dinti* reikalauja kaitos, kai pamatinio veiksmožodžio šaknyje yra balsiai *e* (besikaitaliojās su *ė*), *ė*, *i*, *y* ir mišrieji dvigarsiai su *e* ir *i*. Beveik visais atvejais išvestiniame žodyje yra *a*.

Šakninio kirčiavimo vediniai paprastai esti be balsių kaitos. Išimtimi galima būtų laikyti tik *nėšintis* (:nėšti), *vėžinti* (:vėžti), *glūdinti* „citi prigludus“ (:glūsti).

⁶ Šią kaitos ypatybę priesagos *-styti* vediniuose yra nurodęs ir V. Urbutis (žr. V. Urbutis, min. str. p. 72–73).

⁷ Bet plg. *pūdyti* (:pūti), *pūkdyti* (:pųkti), *gūdyti* (:gųti), *vūkdyti* (:vųkti).

Tačiau dėl individualios savo reikšmės jie nepriklauso anksčiau išvardintų kauzatyvinių veiksmažodžių tipui.

§ 5. Morfemos *-ėti* vediniuose šaknies balsių kaitos reikalauja tik tas darybos tipas, kurio bendra darybinė reikšmė yra duratyvinė (išsisinės trukmės). Pagrindinis šios morfemos variantas, priesaga *-ėti*, jungdamasi prie trumpos šaknies, dažniausiai ją pailgina, pvz.: *kyšėti* (: *kišti*), *lypėti* (: *lipti*), *ryšėti* (: *rišti*), *sklydėti* (: *sklisliti*), *būvėti* (: *būvo*), *glūdėti* (: *glūsti*, *glūdo*), *kiūtėti* (: *kiūsti*, *kiūto*), *klūpėti* (: *klūpti*). Tik dviejuose priesagos *-dėti* vediniuose dvigarsis ir keičiasi *er*: *mėrdėti* (: *miūti*), *svėrdėti* (: *svirti*).

Šio darybos tipo vediniuose pasitaiko dvikryptės balsių kaitos atvejų: *ie* : *y* ir *y* : *ie*, pvz.: *dygėti* (: *diegti*), *lytėti* (: *ližsti*), *syjėti* (: *sižti*), *rytėti* „būti susirietusiam“ (: *rižsti*) ir *kliedėti* (: *klýsti*, *klýdo*), *žiedėti* (: *žýsti*, *žýdo*); *ei* : *y* ir *y* pvz.: *lydėti* (: *léisti*, *léido*) ir *plėišėti* (: *plýšti*).

Kitokios balsių kaitos atvejai morfemos *-ėti* veiksmažodžių daryboje yra pavieniai. Dažnai šalia vedinių su pakeistu šaknies balsiu vartojami tos pačios šaknies veiksmažodžiai be balsių kaitos, pvz.: *jūsėti* ir *juosėti* (: *júosti*), *gramzdėti* ir *grimzdėti* (: *grimžti*), *lūkėti* ir *laukėti* (: *láukti*), *sprengsėti* ir *springsėti* (: *springti*).

§ 6. Šaknies balsių kaita būdinga daugumai duratyvinių morfemos *-oti* (jos variantų *-oti* ir *-soti*) vedinių. Pvz.: *drybsėti* (: *dribtį*), *kyšėti* (: *kišti*), *knysėti* (: *knisti*), *rymėti* (: *rimti*), *smysėti* (: *smigti*), *stýroti* (: *stirti*); *dūbsėti* (: *dūbti*), *sprūdėti* (: *sprūsti*); *dryksėti* (: *driekti*); *dilbsėti* (: *delbti*); *skvirbsėti* (: *skveřbtis*), *žirgsėti* (: *žeřgti*). Be balsių kaitos yra sudaryti tik keli šio tipo veiksmažodžiai: *klimpsėti* (: *kliņpti*), *knabsėti* (: *knąbti*), *knarksėti* (: *knařkti*), *kumpsėti* (: *kuņpti*), *mirksėti* (: *miřkti*), *stingsėti* (: *stingti*). Vadinasi, sudarant duratyvinius morfemos *-oti* vedinius, yra pailginamas trumpas pamatinės šaknies balsis *i* arba *u*, taip pat kinta dvigarsis *er* (: *ir*), ir *ie* (: *y*)

Iteratyvinių šios morfemos vedinių daryboje balsių kaita visiškai nereguliari. Labai dažnai iš tų pačių veiksmažodžių pasidaromi vediniai su pakeistu ir su nepakeistu šaknies balsiu. Pvz.: *dagiėti* ir *degiėti* (: *dėgti*), *važiėti* ir *vežiėti* (: *vėžti*); *lakiėti* ir *lekiėti* (: *lėkti*); *gražiėti* ir *grežiėti* (: *grėžti*); *knąsėti* ir *knisėti* (: *knisti*), *lāipiėti* ir *lipiėti* (: *lipti*); *dýgčioti* ir *diegčioti* (: *diegti*), *žvýgčioti* ir *žviegčioti* (: *žvięgti*); *sámčioti* ir *sémčioti* (: *sėmti*), *ránkioti*, *ránkelioti* ir *riņkelioti* (: *riņkti*); *žargliėti* ir *žergliėti* (: *žeřgti*) ir t. t.

§ 7. Visai reta balsių kaita kitų priesaginių morfemų vediniuose, pvz.: *-auti*: *kýšauti* (: *kišti*), *dūšauti* (: *dūsti*), *būbauti* (: *baūbti*), *stūgauti* (: *stáugti*), *lāndauti* (: *lāsti*, *leñda*), *maldauti* (: *melsti*), *gāidauti* „labai ko norėti, geisti“ (: *geisti*); *-uoti*: *snýguriuoti* (: *snigti*), *sūpúuoti* (: *sūpti*), *vadúuoti* (: *vėsti*), *važiúuoti* (: *vėžti*), *kylúuoti* (: *kėlti*), *vyrúuoti* (: *vėrti*), *lūkuriuoti* (: *láukti*), *danguuoti* (: *deņgti*), *žirgliuoti* (: *žeřgti*), *snaiguriuoti* (: *snigti*), *alsúuoti* (: *ilsti*); *-telėti*: *kvýptelėti* (: *pa-kvįpti*), *rýktelėti* (: *su-*

-rikti), sprūktelėti (: sprūkti), ūgtelėti (: ūgti), žingtelėti (: žėngti), lūktelėti (: lūkti) -enti: dužgėnti (: dūgzti), klikėnti (: kljkti). Pažymėtina tik, kad, sudarant minėtų priesagų veiksmažodžius, dažniausiai yra pailginami trumpi pamatinių šaknų balsiai (išskyrus priesagos -enti vedinius, kuriuose, atvirksčiai, ilgi šaknies balsiai su trumpinami).

Žemiau pateikiama lentelė, iš kurios matyti šaknies balsių kaitos, pasitaikančios priesaginių veiksmažodžių daryboje, įvairovė.

Kiekybinė šaknies balsių kaita

Šaknies balsių kaitos atvejai	Darybos morfema	Jos variantai	Pavyzdžiai
1	2	3	4
i : y	-auti -ėti -inti -yti -oti	-čioti -soti -aloti -aroti	<i>kýšauti</i> (: <i>kišti</i>); <i>kyšėti</i> (: <i>kišti</i>); <i>lỹkinti</i> (: <i>likti</i>); <i>lỹkyti</i> (: <i>likti</i>); <i>kýboti</i> (: <i>kibti</i>); <i>knýščioti</i> (: <i>knisti</i>); <i>smýgsóti</i> (: <i>smłgti</i>); <i>kýšaloti</i> (: <i>kišti</i>); <i>snýgaroti</i> (: <i>snigti</i>); <i>kvýptelėti</i> (: <i>pa-kvipti</i>);
	-telėti -uoti		<i>snýguriuoti</i> (: <i>snigti</i>). <i>súpaui</i> (: <i>sùpti</i>); <i>búvėti</i> (: <i>búti</i> , <i>búvo</i>); <i>glúdinti</i> (: <i>glústi</i> , <i>glúdo</i>); <i>klúpoti</i> (: <i>klúpti</i>);
		-čioti -soti -aloti	<i>šúkcioti</i> (: <i>su-šukti</i>); <i>dúbsóti</i> (: <i>dùbti</i>); <i>šúkaloti</i> (: <i>su-šukti</i>);
	-telėti -uoti -inti -yti -oti		<i>lúptelėti</i> (: <i>lùpti</i>); <i>súpuoti</i> (: <i>sùpti</i>). <i>vėžinti</i> (: <i>vėžti</i>); <i>mėtyti</i> (: <i>mėsti</i> , <i>mėtė</i>);
		-čioti -lioti	<i>nėščioti</i> (: <i>nėšti</i>); <i>tėplióti</i> , <i>tėplioti</i> (: <i>tėpti</i>).
o :	-uoti		<i>bolúoti</i> (: <i>bálti</i>).
y : i	-enti -yti		<i>klikėnti</i> (: <i>kljkti</i>);
		-dyti	<i>kripdýti</i> (: <i>krỹpti</i>).
	-enti -yti		<i>dúzgėnti</i> (: <i>dūgzti</i>);
		-dyti	<i>žudýti</i> (: <i>žúti</i>).

Kokybinė šaknies balsių kaita

Šaknies balsių kaitos atvejai	Morfema	Jos variantai	Pavyzdžiai
1	2	3	4
e(ė) : a	-yti		<i>badýti</i> (: <i>bèsti, bēdē</i>);
	-oti		<i>dagióti</i> (: <i>dègti, dēgē</i>); <i>vaduóti</i> (: <i>vèsti, vēdē</i>); <i>grasinti</i> (: <i>grèsti, grēsia</i>); <i>lakdinti</i> (: <i>lèkti, lēkia</i>);
e(ė) : y		-dinti	<i>grasýti</i> (: <i>grèsti, grēsia</i>); <i>lakdýti</i> (: <i>lèkti, lēkia</i>);
		-dyti	<i>slapstýti</i> (: <i>slèpti, slēpia</i>);
ė : o	-inti		<i>lakióti</i> (: <i>lèkti, lēkia</i>); <i>kylúoti</i> (: <i>kèlti, kēlia, kēlė</i>); <i>sloginti</i> (: <i>slėgti</i>);
ę : a	-yti		<i>grąžýti</i> (: <i>grėžti</i>);
	-oti		<i>grązióti</i> (: <i>grėžti</i>); <i>(grąžinti</i> (: <i>grėžti</i>); <i>būbauti</i> (: <i>baūbti</i>); <i>spūdėti</i> (: <i>spáušti, spáudė</i>);
į : a			<i>lūkinėti</i> (: <i>láukti</i>); <i>lūkóti</i> (: <i>láukti</i>); <i>lūksóti</i> (: <i>láukti</i>); <i>lūkanoti</i> (: <i>láukti</i>);
au : ̄	-inėti		<i>lūkeniotti</i> (: <i>láukti</i>); <i>lūknotti</i> (: <i>láukti</i>); <i>lūkuriotti</i> (: <i>láukti</i>); <i>stūgtelėti</i> (: <i>stáugti</i>);
	-oti		<i>stūguriuoti</i> (: <i>stáugti</i>); <i>šliužinėti</i> (: <i>šliaužti</i>); <i>klūsinti</i> (: <i>kláušti</i>); <i>lūkdinti</i> (: <i>láukti</i>);
	-telėti	-eniotti	
	-uotti	-noti	<i>plukdýti</i> (: <i>plaūkti</i>);
		-dyti	
		-čioti	<i>klusčióti</i> (: <i>kláušti</i>); <i>klusnóti</i> (: <i>kláušti</i>); <i>gniūžtelėti</i> (: <i>gniūžti</i>);
		-noti	
	-telėti		

1	2	3	4
	-auti		<i>gáidauti</i> (: <i>geisti, geidē</i>);
	-yti		<i>kaitýti</i> (: <i>keisti, keitē</i>);
		-styti	<i>smaigstýti</i> (: <i>smeigti</i>);
	-inti		<i>vaisinti</i> (: <i>veisti</i>);
	-oti		<i>laidoti</i> (: <i>léisti, léido</i>);
		-čioti	<i>smáigčioti</i> (: <i>smeigti</i>);
		-alioti	<i>káitalioti</i> (: <i>keisti, keitē</i>).
ei : y(i)	-telėti		<i>lýstelėti, listelėti</i> (: <i>léisti</i>);
	-ėti		<i>lydėti</i> (: <i>léisti, léido</i>).
	-ėti		<i>gráizėti</i> (: <i>griezti</i> „ <i>piauti rėži</i> “);
	-inti		<i>saikinti</i> (: <i>pri-siekti</i>);
		-dinti	<i>saikdinti</i> (: <i>pri-siekti</i>);
	-yti		<i>dáigyti</i> (: <i>diegti</i>);
		-styti	<i>daigstýti</i> (: <i>diegti</i>);
		-ioti	<i>sáikioti</i> (: <i>pri-siekti</i>).
ie : y			<i>žvýgauti</i> (: <i>žvięgti</i>);
	-ėti		<i>lytėti</i> (: <i>lięsti, liētē</i>);
		-sėti	<i>dygsėti</i> (: <i>diegti</i>);
		-čioti	<i>dygčioti</i> (: <i>diegti</i>);
		-soti	<i>dryksóti</i> (: <i>driękti</i>);
	-telėti		<i>spýgtelėti</i> (: <i>spięgti</i>).
	-inti		<i>žviginti</i> (: <i>žvięgti</i>);
	-yti		
		-dyti	<i>žvigdýti</i> (: <i>žvięgti</i>).
uo : -	-ėti		<i>jūsėti</i> (: <i>jüosti</i>).
y :	-ėti		<i>kláidėti</i> (: <i>klýsti, klýdo</i>);
	-inti		<i>daiginti</i> (: <i>dýgti</i>);
	-yti		<i>gnáibyti</i> (: <i>gnýbti</i>);
		-styti	<i>máigstyti</i> (: <i>mýgti</i>);
			<i>pláišioti</i> (: <i>plýšti</i>).
			<i>laipinti</i> (: <i>lipti</i>);
		-dinti	<i>laipdinti</i> (: <i>lipti</i>);
	-yti		<i>braidýti</i> (: <i>bristi, brido</i>);
	-oti		
		-ioti	<i>káišioti</i> (: <i>kišti</i>);
		-lioti	<i>snáiglioti</i> (: <i>snigti</i>);
		-uriuoti	<i>snaiguriuoti</i> (: <i>snigti</i>).
y :			<i>pléišėti</i> (: <i>plýšti</i>);
i : ei	-ėti		<i>gėizėti</i> (: <i>gižti</i>).
y : ic			<i>kliedėti</i> (: <i>klýsti, klýdo</i>).
i : ie	-ėti		<i>rietėti</i> (: <i>risti, rito</i>).
ū : au	-ėti		<i>ráugėti</i> (: <i>rúgti</i>).
ė :	-yti		<i>braižýti</i> (: <i>brėžti</i>).

1	2	3	4
e : ai	-yti		<i>raizgýti</i> (: <i>règzti</i>).
el : al	-auti		<i>maldáuti</i> (: <i>mełsti, melde</i>);
	-inti		<i>dalbinti</i> (: <i>delbti</i>);
	-yti		<i>žvalgýti</i> (: <i>žvelgti</i>);
		-styti	<i>valkstýti</i> (: <i>vilkti, velka</i>);
		-iوتي	<i>válkioti</i> (: <i>vilkti, velka</i>).
el : il			<i>kilóti</i> (: <i>kélti</i>);
		-čioti	<i>žvilgčioti</i> (: <i>žvelgti</i>);
		-soti	<i>dilbsóti</i> (: <i>delbti</i>);
		-sčioti	<i>kilsčioti</i> (: <i>kélti</i>);
		-snoti	<i>kilsnóti</i> (: <i>kélti</i>);
	-telėti		<i>bilstelėti</i> (: <i>béłsti</i>).
em : am	-yti		<i>glámžyti</i> (: <i>glémžti</i>);
		-dyti	<i>trámdyti</i> (: <i>trémti</i>);
		-styti	<i>ramstýti</i> (: <i>rémti</i>);
			<i>sámsčioti</i> (: <i>sémti</i>).
em : im	-yti		<i>vimdyti</i> (: <i>vémti</i>).
		-dyti	<i>stángauti</i> (: <i>steñgtis</i>);
	-auti		<i>skandinti</i> (: <i>skęsti, skeñdo</i>);
	-inti		<i>landýti</i> (: <i>lįsti, leñda</i>);
	-yti		<i>dangstýti</i> (: <i>deñgti</i>);
		-styti	
		-čioti	<i>lánkčioti</i> (: <i>leñkti</i>);
		-lioti	<i>ránkelioti</i> (: <i>riñkti, reñka</i>);
	-uoti		<i>danguoti</i> (: <i>deñgti</i>).
: in	-auti		<i>žvingauti</i> (: <i>žvėngti</i>);
	-telėti		<i>žingtelėti</i> (: <i>žeñgti</i>).
	-inti		<i>markinti</i> (: <i>meřkti</i>);
	-yti		<i>karpýti</i> (: <i>kįřpti, keřpa</i>);
		-dyti	<i>nárdyti</i> (: <i>nėrti</i>);
		-styti	<i>nárstýti</i> (: <i>nėrti</i>);
		-loti	<i>darglóti</i> (: <i>dėrgti</i>);
		-lioti	<i>žarglióti</i> (: <i>žeřgti</i>);
		-alioti	<i>žargalióti</i> (: <i>žeřgti</i>).
	-yti		
		-dyti	<i>girdyti</i> (: <i>gėrti</i>);
		-čioti	<i>žirgčioti</i> (: <i>žeřgti</i>);
		-lioti	<i>žirglióti</i> (: <i>žeřgti</i>);
		-soti	<i>skvirbsóti</i> (: <i>skveřbtis</i>);

1	2	3	4
		-liuoti	<i>žirgliuoti (: žergti). alsuoti (: ilsti).</i>
il : al			
il : el	-ėti		
		-dėti	<i>skėldėti (: skilti). gramzdėti (: griūzti, griūzdo); gramzdinti (: griūzti, griūzdo);</i>
im : am	-ėti -inti -yti		
		-dyti	<i>rámdyti (: rimti); klampóti (: kliūpti). brankinti (: briūkti);</i>
in	-inti -oti		
		-čioti	<i>spráungčioti (: sprīngti). sprengsėti (: sprīngti).</i>
in :			
		-dėti	<i>svėrdėti (: svirti) maršinti (: miūšti);</i>
	-inti -yti		
		-dyti	<i>spárdyti (: spirti).</i>
ir :			
		-dėti	<i>mėrdėti (: miūti).</i>

Išnaginėta medžiaga rodo, kad reguliarių balsių alternacijų reikalauja tik atskiros keleto dabartinės lietuvių kalbos priesaginių veiksmažodžių tipų grupės: 1) iteratyviniai morfemos *-yti* veiksmažodžiai, kurių pamatinių žodžių šaknyje yra *e, ie, ei*; 2) kauzatyviniai kirčiutos morfemos *-inti* vediniai, kurių pamatinių žodžių šaknyje yra *e, i*, y arba dvigarsiai su *e, i*; 3) kauzatyviniai kirčiutos morfemos *-yti* vediniai, jei jų pamatinių žodžių šaknyje yra *au* arba *y, ̄*; 4) duratyviniai morfemų *-ėti* ir *-oti* vediniai, kurių pamatinių žodžių šaknyje yra trumpieji balsiai *i, u*.

WURZELVOKALWECHSEL (ABLAUT) BEI SUFFIXALER VERBALABLEITUNG

Zusammenfassung

Im Beitrag wird das Problem der morphologischen Veränderung der Grundstämme bei der suffixalen Verbalableitung erörtert.

In der litauischen Gegenwartssprache weisen nur einige suffiksale Verbalbildungstypen eine reguläre Wurzelvokalalternation auf: 1) iterative Verben mit dem Suffix *-yti*, deren Grundwortwurzel ein *e, ie* oder *ei* enthält; 2) kausative Ableitungen mit dem akzentuierten Suffix *-inti*, in deren Grundwortwurzel *e, i, y* oder Diphtonge mit *e-* und *i-* Elementen vorliegen; 3) kausative Ableitungen mit dem akzentuierten Suffix *-yti*, wenn in der Grundwortwurzel ein *au, y* und *ū* vorhanden ist; 4) durative Ableitungen mit den Suffixen *-ėti* und *-oti*, wenn in der Grundwortwurzel kurzes *i* oder *u* vorkommt.